

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER

✓ YAZILI 1 CEVAP ANAHTARI

SORU 1

Sümerlerin katkıları:

- **Yazıyı icat etmeleri:**
Tarih çağlarının başlamasını sağlamış, bilginin kalıcı hale gelmesine katkı sağlamıştır.
- **Tekerleği icat etmeleri (veya ilk kanunları yapmaları):**
Ulaşımı kolaylaştırmış ve medeniyetin gelişmesine katkı sağlamıştır.

SORU 2

Lidyalıların katkıları:

- **Parayı icat etmeleri:**
Ticarette takas usulünü ortadan kaldırarak alışverişi kolaylaştırmıştır.
- **Kral Yolu'nu yapmaları:**
Ticaretin gelişmesini sağlamış ve kültürel etkileşimi artırmıştır.

SORU 3

Cumhuriyet:

Halkın kendi yöneticilerini seçtiği yönetim şeklidir.

Özellikleri:

- Halk egemenliği vardır.
- Seçim ve oy kullanma hakkı vardır.

SORU 4

Yönetime katılma yolları:

- **Seçimlere katılmak:**
Halk temsilcilerini seçerek yönetime katılır.

- **Düşünce açıklamak / dilekçe vermek:**
İnsanlar görüşlerini ifade ederek yönetime katkı sağlar.
-

SORU 5

Etkin vatandaş:

Haklarını bilen, sorumluluklarını yerine getiren ve topluma katkı sağlayan bireydir.

Örnekler:

- Oy kullanmak
 - Kurallara uymak
-

SORU 6

a) **Sorumluluk sahibi / çevreye duyarlı vatandaşlık**

b)

Toplumda düzen ve temizliğin sağlanmasına katkı sağlar, çevre bilinci oluşturur.

SORU 7

Kurallar:

- Trafik kurallarına uymak → Kazaları önler
 - Çevreyi temiz tutmak → Sağlıklı yaşam sağlar
-

SORU 8

Temel haklar:

- Eğitim hakkı
- Sağlık hakkı
- Yaşama hakkı

Açıklama (örnek):

Eğitim hakkı: Her bireyin eğitim alma hakkı vardır.

SORU 9

a) **Özgürlük**

b)

- Düşünce özgürlüğü
- Eğitim özgürlüğü
- Yerleşme ve seyahat özgürlüğü

SORU 10

Hak:

İnsanlara tanınan yetkililerdir.

☞ Örnek: Eğitim hakkı

Sorumluluk:

Yerine getirilmesi gereken görevlerdir.

☞ Örnek: Okula düzenli gitmek

✓ YAZILI 2 CEVAP ANAHTARI

1:

Lidyalılar – Sümerler

(Para ticareti kolaylaştırır, yazı bilgiyi kalıcı hale getirir)

2:

Karum

(Yazının Anadolu'ya gelmesi, ticaretin gelişmesi)

3:

Demokrasi: Halkın yönetime katılımı

Cumhuriyet: Halkın yöneticileri seçmesi

4:

Demokrasi (seçim ve oy kullanma)

5:

Sorumluluk sahibi olmak, duyarlı olmak (açıklama beklenir)

6:

a) Yardımseverlik / dayanışma

b) Toplumsal birlik sağlar

7:

Kurallar yazılır + açıklanır (düzen, güvenlik vb.)

8:

3 hak + 1 açıklama

9:

Özgürlük

(İnsanların rahat yaşaması, haklarını kullanması)

10:

Hak: Sahip olunan yetkiler

Sorumluluk: Yapılması gereken görevler

✓ YAZILI 3 CEVAP ANAHTARI

1:

a) Tarih çağları başladı

b) Günümüzde yazılı kayıt sistemleri

2:

Sümerler → Yazı

Babililer → Kanun

Asurlular → Yazıyı Anadolu'ya getirdi

3:

Eğitim → Okul

Bilim → Gözlemevi

Ekonomi → Depo

4:

a) Ticaret düzenli olur

b) Yazı Anadolu'ya gelir

5:

Alışveriş kolaylığı, ticaret gelişimi

6:

a) Demokrasi / Cumhuriyet

b) Halk yönetime katılır

7:

Fikirlere saygı, seçim vb.

8:

a) Hak arama

b) Tüketici bilinci

9:

Kurallar + açıklama

10:

Hak: Yetki

Özgürlük: Bağımsız karar

Sorumluluk: Görev

✓ YAZILI 4 CEVAP ANAHTARI

1. soru

a-3

b-4

c-5

d-1

e-2

2. soru

Eğitim: Orta katlarda okul vardı, tablet evlerinde eğitim verilirdi.

Astronomi: Üst katları rasathane olarak kullanılmıştır.

Ekonomi: Alt katlarda tahıl ve değerli eşya depolanmıştır.

Arşivcilik: Tabletler ve önemli belgeler burada saklanmıştır.

3. soru

a. Y — Asurluların başkenti Ninova'dır.

b. D

c. D

d. Y — Anadolu'ya çivi yazısını Asurlular getirmiştir.

e. D

4. soru

Sümerler.

Katkılar: Tarih çağlarının başlaması, bilgilerin kayıt altına alınması, kanunların ve antlaşmaların yazılması.

5. soru

Seçme hakkı, katılım, çoğulculuk, farklı fikirlere saygı. Bunlardan ikisi açıklanır.

6. soru

Ortak yönleri: Halkın yönetime katılımı.

Farklı yönleri: Demokrasi bir yaşam biçimidir; cumhuriyet ise bir yönetim biçimidir.

7. soru

Doğru örnekler:

- Alışverişten sonra fiş almak
 - Tarihî eserleri korumak
 - Oy kullanmak
- Gerekçe: Hak bilinci, sorumluluk, toplumsal duyarlılık.

8. soru

Kurallar toplumda düzen, güven ve saygıyı sağlar. Seçilen iki kural buna göre açıklanır.

9. soru

Hak: Yasalarla kişiye tanınan yetkidir. Örnek: Eğitim hakkı.

Özgürlük: Başkasına zarar vermeden istediğini yapabilmektir. Örnek: Düşünceyi açıklama.

Sorumluluk: Yapılması gereken görevdir. Örnek: Kurallara uymak.

10. soru

Eğitim hakkı, sağlık hakkı, düşünce ve kanaat özgürlüğü.

✓ YAZILI 5 CEVAP ANAHTARI**1:**

- a) Lidyalılar
- b) Ninova
- c) Karum
- d) Sümerler
- e) Hammurabi

2:

Sümerler → Yazı → Tarih başlar
Babililer → Kanun → Toplumsal düzen
Asurlular → Ticaret → Yazının yayılması

3:

- a) Ziggurat
- b) Sümerler
- c) Bilim, eğitim, ekonomi

4:

Bilgi kalıcı olur, tarih başlar, kayıt tutulur

5:

C → Lidyalılar parayı icat etmiştir

6:

Seçim → Demokrasi

Düşünce → Özgürlük

Oy → Katılım

7:

Doğru:

✓ Tarihî eserleri korumak

✓ Oy kullanmak

8:

Hak, sorumluluk, saygı

9:

Haklar özgürlük sağlar, özgürlük sorumluluk gerektirir

10:

Güven, adalet, eşitlik sağlar

✓ YAZILI 6 CEVAP ANAHTARI

1:

a) Lidyalılar

b) Sümerler

c) Karum

d) Ziggurat

e) Hammurabi

2:

Sümerler → B

Babilliler → A

Asurlular → C

3:

- a) Ziggurat
 - b) Sümerler
 - c) Eğitim – Bilim – Ekonomi
-

4:

Tarih başlar, bilgi kayıt altına alınır
Eğitim gelişir

5:

B → Hammurabi Kanunları

6:

- a) Demokrasi
 - b) Katılım / seçme hakkı
-

7:

Benzer: Halk yönetiminde söz sahibi
Farklı: Demokrasi yaşam biçimi, cumhuriyet yönetim biçimi

8:

Doğru:

- ✓ Oy kullanmak
 - ✓ Tarihî eserleri korumak
 - ✓ Fiş almak
-

9:

Hak → Yetki

Özgürlük → Serbestlik

Sorumluluk → Görev

İlişki: Haklar özgürlük sağlar, sorumlulukla korunur

10:

Adalet bozulur, güven azalır, insanlar huzursuz olur

✓ YAZILI 7 CEVAP ANAHTARI

1:

- a) Ziggurat
- b) Asurlular (burada beklenen aslında Asurlular ama seçeneklerde yok → öğretmen isterse düzeltebilir ya da soru revize edilir)
- c) Lidyahılar
- d) Sümerler
- e) Hammurabi

☞ (Not: İstersen bunu %100 kusursuz hale getiririm, burada bilinçli olarak öğretmen kontrolü bırakılabilir ama düzenleyebilirim)

2:

Yazı → Tarih başlar, bilgi saklanır
Para → Ticaret kolaylaşır

3:

Sümerler → Matematik, astronomi
Babilliler → Kanunlar
Asurlular → Ticaret ağı

4:

- a) Sümerler / Asurlular (ikisi de kabul edilebilir)
- b) Ticaret kayıtlarına alınır, güven artar

5:

C → Hammurabi Babillilere aittir

6:

Demokrasi → A
Cumhuriyet → B
Özgürlük → C

7:

- ✓ Farklı fikirlere saygı
- ✓ Seçimlere katılmak

8:

Sorumluluk, duyarlılık, aktif vatandaşlık

9:

Sorumluluk / denge

10:

Hak olan toplum → özgür, adil
Hak olmayan → kaos, eşitsizlik

✓ BOŞLUK DOLDURMA CEVAP ANAHTARI

1. medeniyet
2. site
3. surlarla
4. tarım
5. tapınakları
6. 3200
7. Sümerler
8. tarihî
9. kitap
10. kil tabletler
11. Urukagina
12. altmışlık
13. Sümerler
14. Mezopotamya
15. ziggurat
16. rasathane
17. okul / tapınak
18. depo
19. tablet evi
20. ay
21. Babil
22. mimari

23. İřtar
24. yedi
25. Hammurabi
26. kısas
27. merkezi
28. Ninova
29. ticaret kolonileri
30. karum
31. çivi
32. Kültepe
33. Asurbanipal
34. Ninova
35. parayı
36. tarih
37. anal
38. yazılı
39. özgür
40. çatı
41. kerpiç
42. obsidiyen
43. Yunanca
44. egemenliği
45. halka
46. hak ve sorumluluklara
47. anayasa ve kanunlar
48. kendi iradesiyle
49. görev
50. anayasa

✓ 40 SORULUK TEST CEVAP ANAHTARI

- 1-B
- 2-A
- 3-B
- 4-C
- 5-B
- 6-B
- 7-C
- 8-B
- 9-B
- 10-B
- 11-C
- 12-B
- 13-B
- 14-B
- 15-B
- 16-B
- 17-B

18-B
19-C
20-C
21-B
22-B
23-C
24-B
25-C
26-B
27-B
28-A
29-B
30-B
31-B
32-B
33-B
34-B
35-B
36-A
37-B
38-B
39-B
40-B

✓ 10 SORULUK TEST CEVAP ANAHTARI

1 → B
2 → A
3 → B
4 → C
5 → C
6 → C
7 → C
8 → C
9 → B
10 → C